

**Arnoldi Corvini â Belderen, Batavi, Jcti quondam
Consummatissimi, Consilarii Electoralis & Professoris
Moguntini Publici, &c. Tractatus Geminus De Personis
Atque Beneficiis Ecclesiasticis Sive ...**

opus posthumum, diu desideratum, nunc demum excusum, & indice
locupletissimo instructum

De beneficiis ecclesiasticis

Corvinus van Beldern, Arnold

Francofurti ad Moenum, 1708

VD18 10184902

De Vacatione unius per Promotionem ad aliud incompatible. Tit. 4

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62028)

mors. c. pen. eod. etiam Reus criminis, licet jam damnatus, modo appellaverit: c. qui à latronibus. de testam. impubes non potest. c. si an. num. de judic. in 6. Duaren. d. loco.

4 Renunciari debet apud Superiorem, vel ab ipso Beneficiario presente, vel ejus Procuratore; mandatum ad id habente sponte: c. se per. de renunt. purè & simpliciter absque conditione ulla: c. cum pre. dem. c. ult. de pact. Gloss. in c. ex parte. de offic. deleg.

5 Ejurato Beneficio & alii collato omne jus in novum Beneficium transit, nec priore, qui renunciavit, vitâ functo vacare Beneficium dicitur.

6 Quod tamen intelligendum ita, si huic novæ collationi posterior consenserit. c. si tibi absenti: de prebend. in 6. Nam eo non accipiente, Renuncians pristinum jus retinet: nec nova collatione opus.

Cætera ad hunc vacandi modum pertinentia fufius tractavimus in tractatu nostro de personis Ecclesiasticis lib. 1. tit. 13. Ubi & egimus titulo 15. de Beneficiorum permutatione.

TITULUS IV.

De Vacatione unius per Promotionem ad aliud incompatible.

SUMMARI A.

1. Unus Beneficia plura obtinere non potest, & Cur.
2. Quod & Conciliorum canonibus statutum: Et quorum.
3. Quare.
4. Qua pena, contra eos violantes statuta.
5. Distinguenda hic tempora.
6. Quid servatum ante Concilium Lateranense sub Alexandro III.

Corvinus
De Personis
et Benefic. Ecclesiast.

G IV.
32

7. *Quid statutum in Concilio.*
8. *Quid in Concilio Lateranensi habito sub Innocentio III.*
9. *Quid in Extravagante, Execrabilis. Joannis XXII.*
10. *Cessat, si dispensatum.*
11. *Si beneficia sint uniformia licet incompatibilia.*
12. *Secundum Dd. qua illa.*
13. *Dicta doctrina non procedit in jure ad beneficium.*
14. *Nec cum jam Beneficiatus accipit Beneficium in alia Diocesi & requirens residentiam.*
15. *Decretum Concilii Tridentini circa hac.*
16. *Cui non adversatur aliud. Eiusdem Concilii decretum.*
17. *An per illud intro-*
- ducitur vacatio ipso jure.*
18. *Ad introducendam vacationem qua requirantur.*
19. *Provisio de Beneficio incompatibili, in quo intrusus alius non inducit vacationem primi.*
20. *Quid dicendum de proviso à Papa.*
21. *Possessio beneficii secundi, ut vacet primum, non debet esse litigiosa.*
22. *Ne quidem quoad fructus.*
23. *Plura habenti Beneficia incompatibilia si conferatur aliud, ad epta ejus possessione vacent omnia prima.*
24. *Incompatibilia, ut sunt Dignitates dua, ita Canonatus vel Beneficia Uniformia sub eodem tecto.*
25. *Nec quis habere potest*
[Rit] *in ea.*

- in eadem Ecclesia duas
prebendas.
26. Nec duas Capellanas.
27. Nec duo altaria in titulum.
28. Non sunt incompatibilia Beneficia difformia.
29. In eadem Ecclesia an quis possit esse triplex.
30. Circa beneficiorum simplicium compatibilitatem vel non distinguendum. Quomodo.
31. Est hic difficultas sed qualis.
32. Quale hic Concilii Tridentini decretum.
33. An habenti unum beneficium insufficiens, possint conferri alia, que ad sustentationem sufficientem.
34. Dictum Decretum usum non est receptum.
35. Dispensationi in Beneficiis locus.
36. In quibus dispensat Papa.
37. In quibus Episcopus olim & hodie.
38. Dispensationes dantes & petentes an tuiusmodi apud Deum.
39. Opinio Duareni.

IN libro præcedenti diximus, Beneficium residere debere in Beneficio, jam cum nemo in duobus locis simul residere possit, sequitur, Neminem plura beneficia obtinere debere.

2 Quod & Conciliorum canonibus est constitutum. In Synodo VII. que dicitur Nicæna II. & in Concilio Chalcedonensi definitum: Nè quis in duarum Civitatum Ecclesiis conferberetur Clericus: *can. Clericus. 1. can. Clericum. 2. 1. qu. 1.* In Synodo Tolerana: Nè plures Ecclesiæ committerentur uni: *can. 3. unio §. sed & hoc. 10. quæst. 3.* Quæ postmodum per plurima Pontificum rescripta fuit approbata: 11. 118

CORVINUS
DE PERSONIS
ET BENEFICIIS ECCLESIASTICIS

G IV
32

ut in c. quia in tantum. 5. c. referente. 7. c. ad hęc. 13. cum duob. seqq. c. de multa. 28. de prebend. c. 3. de Cleric. non resident. Et temporibus Caroli Magni, (ut habetur in Capitularibus ejus cap. 73. lib. 6.) decretum in Synodo, ut quemadmodum Sæcularis non debeat habere nisi uxorem una, ita unusquisque Presbyter non nisi Ecclesiam unam. Refert Glossa pragmat. Sanct. tit. de Collat. verbo pluralitatis. quendam Episcopum cui offerebatur Abbatia respondisse: *Absit ut habeam cum Sponsa Concubinam*: Dicit Ivo Carnotensis episc. 170. *Cum in ipsa infantia mundi in Lamech. carnalis bigamia sit culpa, quomodo poterit in Sponsa, que est Ecclesia, laudari, qua in hoc Sacramento, & in virtute Sacramenti uni debet viro desponsari.*

Prohibenda multitudinis Beneficiorum certè ratio partim fuit 3
ut ambitio & avaritia, (qua Idolorum servitus) infidelitas & fornicatio procul esset à Clericis: Quorum criminum aded reifunt plura habentes beneficia, ut dicantur furtum committere & rapinam: c. dudum. 54. vers. Et retinendo. de elect. partim, ut morum dissolutio, evagatio, aliaque mala multa, ex ea provenire solita, caverentur. Ut dicunt dicta Capitula.

Prohibitioni propterea & canonibus & rescriptis Pontificum 4
fuit inclusa poena: Constitutum enim, *can. si quis Episcopus. 31. qu. 1.* ut si Episcopus Ecclesia sua spreta ambierit, privaretur utraque: *Et can. si quis. 32. d. c. & quest.* Si Clericus, Ecclesiam habens, ambiat præter illam adhuc aliam, privetur utraque.

Circa hunc tamen casum, ut hæc gravissima & frequentissima 5
intelligatur materia, *varia distinguenda sunt tempora*, secundum quæ, constituta reperiuntur varia ante Concilium Tridentinum. *cum Cardin. & Imola in c. referente. de prebend. & Panorm. in c. quia nonnulli. n. 4. de Cleric. non resident. & d. c. referente. num. 3.*

Primum enim ante Concilium Lateranense, habitum sub Ale- 6
xandro III. optio data fuit Clerico plures Ecclesias obtinenti, eligendi quam mallet: *d. c. referente & c. præterea de prebend.*

Secundo: In dicto Concilio Lateranensi habito sub dicto Ale- 7
xandro III. fuit prohibitum, ut nullas diversas dignitates & plures Ecclesias reciperet, si nollet privari secundo; & conferens potestate
[Rrr] 2 con-

conferendi pro illa vice : *c. quia non nulli. de Cleric. non resident. & refert. in c. multa. de prabend.* Et sic obtinenti duo Beneficia curata, vel dignitates duas, non dabatur optio; sed amittebat secundum, non ipso jure, sed per sententiam. *Garcias de benef. part. II. cap. 5. n. 3.* Et rectè. Qui enim jam sunt Beneficiati, non sunt idonei ad aliud Beneficium obtinendum. *c. super eo ordinata. de prabend. in 6.*

3 *Tertio* : Cum nullus aut saltem exiguus fructus proveniret ex Concilio Lateranensis constitutione quoniam non ipso jure privatur recipientes beneficium secundum primum, sed privandum tantum ducerentur; idèd alterius Concilii Lateranensis, habiti sub Innocentio III. processit constitutio; qua ipso jure privatur beneficio primo recipientes secundum : *c. de multa. de prabend.* Et hoc etià per sententiam, si primum retinere contenderit; *c. dudum. 2. de elect.* id est, licet super eo comestus fuerit. *Gloss. in d. c. de multa. Durris de benef. sect. 9. cap. 2. vers. cum.*

9 *Quarto*; Plus constitutum extravagante, *c. execrabilis. Joan. XXII. de prabend. vers. qui verò.* Nempe ut recipiens beneficium secundum, illicò post pacificam hujus adeptam possessionem; *Clem. si plures. eod. teneatur* dimittere primum sub testimonio publico in manibus Ordinarii; alioqui ex tunc fit ipso jure privatus secundo, & ad obtinenda beneficia qualiacunque, non ad obtenta; *Cassador. decis. 1. de const. Gloss. in Clem. 1. §. ipsius de panis. vers. obtinendis. & ibi Cordus. Imola, & Bonifac. num. 52. & Abb. Clem. 2. eod. & suscipiendos sacros ordines inhabilis.*

10 Nisi cum eo sit ad plura legitime dispensatum: *Speculat. in ritual. de dispensat. §. dicendum. num. 23. Joan. Andr. in c. non potest. de prabend. in 6. & ibi Dominic. §. 1. num. 5. & Franc. num. 4. Garcias tract. de benef. part. II. cap. 5. num. 17. cum seqq.*

11 Cessat etiam dictæ Extravagantis pœna, ut per affectuonem secundum beneficii, ipso jure valet primum; in retinente duo Beneficia uniformia sub eodem tecto: licet sint incompatibilia: *c. literas. de conceff. prabend. & Clem. fin. de prabend. Cassador. d. decis. 1. Bellamera decis. petuli. 754. num. 3.*

12 *Incompatibilia*, secundum Doctores, dicuntur; cum que simul teneri non possunt, & quorum primum valet ipso jure per affectuonem secundum; qualia sunt illa, de quibus in *d. c. de multa. & d. Extravagante.*

Corvinus
De Personis
et Benefic. Ecclesiast.

G IV
32

wagante. Execrabilis. & c. litteras. de concess. prebend. & d. Clem. fin. de prebend. tum quæ licite retineri non possunt simul, licet non vacet ipso jure primum per affectationem secundi; ut in Parochiali cum Canoniatu, & duobus simplicibus residentiam requirentibus, &c. Staphileus de literis gratia. tit. de variis modis vacationis. tit. de statu & qualitat. Benefic. §. ut sciri possit. num. 9. Rebuff. in praxi tit. de dispensat. ratione etatis. verb. incompatibilia Navar. conf. 24.

Quæ tamen doctrina non procedit in jure ad rem ad aliquod beneficium, cui quis censetur renuntiare per affectationem alterius beneficii, quod simul de jure retineri non posset cum beneficio ad quod habebat jus, etiamsi non sit curatum, dignitas, personatus; ut ex Clem. gratia. de rescript. tenet Gloss. ibid. verb. beneficium. & Dd. Abbas in d. c. fin. de Cleric. non resident. Staphilius tit. quib. mod. expirent literæ ad beneficia. §. quarto modo. Garcias d. loco. num. 69. cum seq.

Nec procedit, quando beneficiatus in una Diœcesi accipiat beneficium aliud similiter requirens residentiam in alia, & ibi commoratur. Nam tunc tacite inducitur renuntiatio primi: nisi aliud appareat. Abbas in d. c. fin. num. 6. de Cleric. non resident. ita intelligens Gloss. in c. ex parte. l. eod. & Inno.

Referunt istius doctrinæ fallentias plures Doctores. Quas coartare hic nolumus. Consultius videre, quid hac in materia per Concilium Tridentinum sit decretum.

Decernit hoc sess. 7. de reformat. cap. 4. *Quod quicumque de cæ. 1. 3. tero plura curata, aut alias incomparabilia beneficia Ecclesiastica, sive per viam unionis ad vitam, seu commenda perpetua, aut alio quocunque nomine & titulo, contra formam sacrorum canonum, & præsertim constitutionis Innocentii III. quæ incipit; De multa recipere ac simul retinere presumpserit; beneficiis ipsis, juxta ipsius constitutionis dispositionem, ipso jure, etiam presentis canonis vigore, privatus existat.*

Nec isti Decreto adversatur decretum aliud ejusdem Concilii sess. 24. de reform. cap. 17. ubi decernitur: Quod obtinentes plures parochiales, unâ retentâ, teneantur, intra sex mensium spatium, dimittere alias. Ex quo Doctores nonnulli existimant, obtinentem beneficia incompatibilia habere sex menses ad dimittendum quod voluerit: Nana

illud decretum loquitur solum de obtinentibus tunc plures parochiales, aut unam Cathedralis, & aliam parochialem ex dispensatione seu unione ad vitam: Quibus injunxit Concilium, ut una retenta, intra sex menses dimitterent alias: si non, tam parochiales, quam beneficia alia, quae obtinebant, censerentur vacare ipso jure, &c. non autem loquitur ibi Concilium de pluribus parochialibus, aut aliis beneficiis incompatilibus post Concilium obtentis, de quibus loquitur d. sess. 7. de reform. cap. 4. *Et sic intelligi vult Garcias d. loc. num. 78. confus. loquentes. Salced. in pract. Bernard. Diaz. cap. 48. lit. C. Emman. Rodriguez. in Summ. cap. 31. num. 4. Vegam. part. 1. cap. 36. cas. 24. Petr. Ladesima 2. parte Sum. tract. 7. cap. 2. conclus. 12. diffin. 6.*

17 Sed circa dictum Decretum Concilii sess. 7. de reform. cap. 4. controvertitur graviter; An in beneficiis residentiam requirentibus, etiam simplicibus, vel alias quomodolibet incompatilibus, per istud decretum inducatur vacatio primi ipso jure per adeptionem secundi. Negant Navarrus *consil. 17. de prebend. per Gloss. pen. in cap. fin. de jure patron. Zechus de Republ. Eccles. tit. de beneficiat. num. 94. Flamin. Parisius de resignat. lib. 3. qu. 1. & alii. Contrarium tamen declaravit multoties Sacra Congregatio Concilii supra dictum caput 4. ut testantur Gonzalez. d. Gloss. 15. num. 16. Wamensius *consil. 231. in addit. & alii: Declarationem sequuntur Lessius de just. & jure. lib. 2. cap. 34. num. 145. Azor. 2. part. Inst. Moral. lib. 6. cap. 13. qu. 2. 4. 5. 7. & 8. Eam obiter dataria & Cancellaria Apostolica, & Rota, teste Garcia d. loco num. 87. cum seqq. Merito. Cum Concilium in d. c. 4. loquatur de quibuscumque beneficiis incompatilibus vigore quorumcunque canonum. Garcias d. loco num. 91.**

18 Ad inducendam tamen vacationem beneficii primi incompatibilis per assentionem secundi non sufficit collatio sola, & acceptatio ejus, sed requiritur adeptio possessionis secundi pacifica, vel quod per provisum stet, quo minus eam adipiscatur d. c. de mult. a. & ibi *receptum. c. licet. Episcopus. de prebend. in 6. d. Extrav. Execrabilis. eod. cas. qui verd. & d. Clem. si plures. & ibi Gloss.*

19 Per Provisionem tamen de beneficio incompatibili, in quo intrusus alius, non vacat primum, licet provisus contra intrusum pro-

Corvinus
De Personis
et Benefic. Ecclesiae

G IV
32

capienda possessione secundi, faciat diligentiam nullam: quia tunc non videtur stare per provisum, sed per intrusum, præsertim si non sit monitus, aut ad faciendam diligentiam ei per Superiorem terminus præfixus. *Achill. decis. 358. Gonzalez. Gloss. 15. num. 116. cum seq. Garcia d. loco. num. 102.*

At provisus à Papa de secundo beneficio incompatibili, vaca-²⁰ tionem primi non excusabit ex eo quod non expedierit bullas, sine quibus possessionem capere non potest; si per eum fiat, quo minus expediat. *sec. decis. Roræ in causa Leodiens. Canonizat. 9. Decembr. 1589. teste Garcia d. loco. num. 104.*

Possessio autem pacifica beneficii secundi incompatibilis, ut va²¹ cet beneficium primum, non debet talis esse tantum de facto, sed & de jure, id est, non litigiosa, absque controversia juris & facti judiciali & extrajudiciali. *Archidiacon. & Joan. Andr. in d. c. commissæ. de elect. in 6. Cardin. in d. Clem. gratia. num. 8. de rescript. Abbas in d. c. de multa. num. 16. Rebuff. de pacific. possess. num. 59. Mascard. de probat. concl. 183. num. 40. Gonzalez. ad reg. mensium. Gloss. 15. num. 117.*

Debet etiam possessio pacifica esse, nedum beneficii & tituli, seu²² exercitii, curæ; sed & bonorum & fructuum beneficii, seu majoris partis eorum: Nam si alius eos ex iusta causa percipiat, non ipso jure vacabit primum. *c. si tibi concessio. de præbend. in 6. & ibi Gloss. fin. Abb. num. 16. & Dd. commun. in d. c. de multa. & c. cum in cunctis. §. 1. de elect.*

Sicut si habenti beneficium conferatur aliud incompatibile, ha-²³ bita ejus possessione pacifica vacat primum, ita si habenti duo vel plura beneficia incompatibilia conferatur aliud, ejus possessione adepta pacificè, vacant omnia prima. *Clem. si plures. de præbend. c. cum qui prima parte. eod. in 6. Gloss. in d. Clem. si plures. verb. vacare. Cardin. ibid. 4. oppos. & qu. 5. Domin. in c. Ordinarii. §. in conferendis. de offic. Ordin. num. 5. & 7. & Franc. num. 2.*

Ut duæ dignitates, personatus seu officia, sunt incompatibilia, sic²⁴ & duo Canonicatus seu præbendæ, aut portiones, vel duo beneficia un-
formia, sive similia sub eodem recto, id est, in eadem Ecclesia, sunt in-
compatibilia; adeo ut per assentionem secundi vacet ipso jure pri-
mum,

num, etiam de jure antiquo: *d. c. de multa ubi: Adantes, ut in eadem Ecclesia & c. literas. de concess. prabend. c. 1. de consuet. in 6. ubi Dd. Clem. fin. de prabend. & ibi Gloss. & Dd. Wamesf. 235.* Nec valet hic, aut consuetudo, etiam immemorialis; *d. c. literas. & ibi Gloss. Abb. num. 2. & Dd. ibid. Idem Abbas in c. extirpanda. §. qui verò. de prabend. num. 47. Rebuff. in Concordat. tit. de Mandat. Apostolic. §. 1. verb. ita tamen. cum Episcopi dispensatio in contrarium. Gloss. ult. in d. Clem. fin. Abb. in d. c. literas. num. 3. Wamesf. d. consf. num. 2.*

25 Et quamvis possit quis tenere duo curata, si unum sit alteri annexum: *ut c. super eo, de prabend. in 6.* non tamen in eadem Ecclesia potest quis habere Præbendas duas, etiam si altera dignitati sit annexa: *ut in d. c. literas. & ibi Abb. num. 2. & text. in d. Clem. fin. & ibi Gloss. ult. & Cardin. 4. oppos.*

26 Duæ etiam Capellaniæ sub eodem tecto, sunt incompatibiles; tanquam beneficia uniformia, nec teneri absque dispensatione Pape possunt; sed per assecutionem secundæ vacat prima. *Domin. in d. c. 1. de consuetud. in 6. num. 14. Franc. ibid. num. 8. Garcias d. loco numer. 221.*

27 Idem dicendum de duobus altaribus datis in titulum. *Rebuff. in Concord. tit. de mandat. Apostol. §. 1. verb. ita tamen Sylvestr. in Sum. verb. beneficium. 4. num. 11. Fumus in Armilla eod. verb. num. 46. Fofca de visitat. lib. 2. cap. 11. num. 9.*

28 Non sunt de jure incompatibilia duo beneficia difformia, & diffimilia sub eodem tecto; ut dignitas & canonicatus, beneficium curatum seu simplex, canonicatus & capellania, beneficium curatum seu simplex cum capellania, nisi aliàs ratione residentie seu servitii, sint sibi repugnantia. *Dominic. in c. Cum in Ecclesia. de prabend. in 6. num. 7. & ibi. Franc. num. 4. Felin. in c. ex parte. 2. num. 3. & ibi Decius num. 4. de rescript. Navar. consil. 21. & 24. de prabend.*

29 Nullo tamen modo quis potest, citra dispensationem Pape, in eadem Ecclesia esse triplex; nec valet statutum, vel consuetudo in contrarium. *ex d. c. 1. de consuetud. & ibi Dominic. num. 5. & 12. Franc. num. 7. Probus num. 6. Gloss. in Clem. fin. de prabend. Garcias d. loco num. 238.*

Super-

Corvinus
De Personis
et Benefic. Ecclesiast.

G IV
32

Supereſt ut tractemus de *incompatibilitate & compatibilitate Beneficiorum ſimplicium.*

Ubi diſtinguendum: Aut duo *Beneficia Simplicia* ambo requirunt *personalem Residentiam*: aut non; ſed alterutrum tantum: *Priori caſu* ſimul retineri non poſſunt: ut apparet ex ſupra dictis *Abb. in re. pet. d. c. extirpanda. §. qui verò. de prabend. num. 30. Corraf. de benefic. part. 1. cap. 5. num. 2. Concil. Trident. ſeſſ. 24. de reform. cap. 17. ibi dummodo personalem residentiam non requirat.* Er datur, ſecundum *c. referente, de prabend.* Clerico optio retinendi beneficium quod maluerit. *c. gratia. de reſcript. in 6. & c. gratia. eod. in Clement. Davis tract. de benefic. ſect. 9. cap. 2. verſ. in Simplicibus. Poſteriori caſu* poſſunt, ſi alterum eorum non ſufficiat ad congruam ſuſtentationem. *Navar. in man. cap. 15. num. 127. Emm. Rodriguez. in Sum. tom. 2. cap. 3. num. 2.*

Difficultas eſt, an quis retinere poſſit plura beneficia ſimplicia *residentiam non requirentia*, quando alterum eorum ad exhibendum Clerico eſt ſufficiens. *Aſſeruat Innoc. in c. ſin. de Cleric. non resident. num. 1. & in c. cum jam dudum. num. 1. & 4. de prabend. modò non retineat propter avaritiam & ambitionem. ſequitur Gloſſ. in c. gratiam. de reſcript. Rebuff. in praxi. tit. de diſpenſat. ratione etatis. verb. in cathedralibus. verſ. quod eſt verum. Negat Gloſſ. in c. dudum. 2. de elect. verb. intitulum & verb. retinere. & ibi Abbas num. 56. & in d. c. cum jam dudum num. 8. Bernard. Diaz. in pract. crim. can. cap. 47. ubi Salced. lit. c. aliique. Quorum ſententia de jure verior: d. c. conquerente. de Cleric. non resident. Innocentii tamen poteſt etiam, procedere, ubi juſtmodi ſtatutum aut conſuetudo eſt. Quoniam conſuetudo pro diſpenſatione eſt. *Gloſſ. in verbo pluralitatis. tit. de Collat. in Pragmat. Sanct. Florum. in d. c. cum jam dudum. Rebuff. in praxi. tit. de diſpenſat. ad plura num. 29. modò beneficiorum coaccervatio non ſit magna. Cordub. lib. Quæſt. qu. 20. propoſ. 3. cum limit. dict. & ex c. quia intantum. de prabend.**

Sed hæc ſententia Innocentii, ut & conſuetudo, ſublata eſt per *Concilium Tridentinum, d. ſeſſ. 24. de reform. cap. 17.* ita ut, ſecundum illud beneficium ſufficiens habens, per aſſecutionem beneficii ſecundi, perdat primum ipſo jure. *Garcias d. loco. n. 283. cum ſeqq. Licet ſecundum ſit inſufficiens: Garcias d. loco. num. 301.*

[S s s]

Sed

33 Sed dubitatur circa dictum Concilii decretum, utrum haberi duo, vel tria beneficia ad eum sustentandum congruè, non sufficientia, possit aliud, vel alia beneficia, usque ad sustentationem congruam conferri; vel Utrum habenti unum beneficium insufficientem, possint conferri alia duo plurave usque ad sustentationem competentem, etiam ad retentionis effectum. Certum, si beneficia alias non essent incompatibilia, ante Concilium de jure hoc licuisse, *Abbas in d. com jam dudum. num. 8. Navar. conf. 10. & 19. de præbend. Franc. in c. 11. can. 19. eod. in 6.* Sed an post controversum? Negat Gonzal. d. Gloss. 15. num. 39. Affirmant Navarr. d. conf. 10. & in *Manuali: cap. 25. num. 129. & Miscellan. 60. de orat. num. 13. Flam. Paris. d. traç. lib. 3. qu. 1. num. 141. Perez. de Lara de annivers. & capell. lib. 2. cap. 7. num. 12. aliique alleg. per Garciam d. loco. num. 308.* Quorum sententiam rejecit, Sacra Congregatio ut referunt Zechus *de Republ. Ecclesiast. cap. de beneficiatis. ad fin. Salcedo in praxi cap. 47. litera C. & ex his Garcias d. loco. num. 310.*

34 Moveri solent circa dictum Concilii decretum, adhuc dubia alia quæ relatu inutilia: cum dictum decretum nec servetur in Gallis, ubi ipsum Concilium in totum non receptum: nec in Germania, nec etiam in Hispania, sit usu receptum: Imò nequidem servatur in Curia Romana: Nam ipsi Pontifices Summi, etiam post Concilium Tridentinum solent narranti plura obtenta beneficia simplicia, concedere alia; nec apponitur decretum de dimittendo intra duos menses obtenta: quod apponi solitum, quandò narratur aliquod incompatible. Nec potest dici Pontifices super illis tacitè dispensare. *per c. non potest. 21. de præbend. in 6. Navar. de Orat. Miscell. 61. num. 2. Salcedo in Pract. Bernardi Diaz. d. cap. 47. seu 48. lit. C. Manuel Rodriguez. in Sum. tom. 1. cap. 32. num. 2. Gonzalez. d. Gloss. 15. num. 27.*

35 Et hæc de beneficiis pluribus, quæ possunt aut non possunt haberi citra Dispensationem: Dicendum nunc, pro materia complemento, de iis quæ mediante Dispensatione haberi possunt.

Est autem distinguenda Dispensatio Episcopi à Romani Pontificis dispensatione.

36 Hic solus dispensat in Beneficiis curatis, Dignitatibus & Per-

Corvinus
De Personis
et Benef. Ecclesiast.

G IV

32

natibus circa Personas sublimes, *d. c. de multa. & literatas. d. c. Execrabiliis*: Quod hæ personæ maximè soleant proficere Ecclesiæ Dei. *Gloss. in c. dudum. 2. de elect. 1. in d. c. de multa. verb. per sedem. & in c. 1. de consuetud. in 6. verb. absque dispensatione, & in c. ordinarij. de offic. Ordin. in 6. verb. sui beneficii. & in c. non potest. de præbend. verb. que alias. Quintinus in d. c. de multa.*

In istis etiam olim de jure Episcopi, *can. sanctorum. dist. 70. exi. 37* gente dispensationem Ecclesiæ utilitate: *Hostiens. in d. c. de multa. Abbas in repet. d. c. extirpanda. §. qui verò.* Hodie tantum circa beneficia alia quam curata aut dignitates, personatus, vel circa officia, vel duo uniformia, sub eodem recto, vel duas præbendas diversarum Ecclesiarum, quorum quælibet per se sufficiat. *sec. Panorm. in d. c. cum jam dudum. num. 9. & repet. d. c. extirpanda. §. qui verò. num. 41. cum seq. Quintinum. d. loco. num. 112.*

In requirentibus tamen Residentiam solus dispensat Papa. *Panorm. & Quintinus d. locis: Rebuff. tit. de dispensat. ratione ætatis. verb. in cathedralibus. vers. in super.* Cum propter dictum can. Sanctorum; tum Concilium Tridentinum *sess. 24. de reform. cap. 17. ubi: Dummodo utrumque personalem residentiam non requirat.* Nec enim possunt Episcopi dispensare contra jus Canonicum & Concilium: *Gloss. in c. dilectus. verb. cum se facultas de præbend. Felin. in d. c. 1. num. 49. Prob. ad Monach. in c. fin. de consuet. Zerola in praxi benef. part. 1. conclus. 7. Garc. d. loco. num. 371.* Nisi necessitas Ecclesiæ & utilitas sit magna: *Abb. in c. at si Clerici. §. de adult. de judic. num. 9. post Joan. de Lignano ibid. Sylvest. in Sum. verb. Dispensatio. num. 15. & Papa consuli non potest. Felin. in c. 1. de constitut. num. 50. Decius in d. c. at si Clerici. §. de adult. num. 82. Rochus in c. fin. de consuet. sect. 3. num. 13. Garcias d. loco num. 338.*

Utrum autem tuti sint apud Deum, qui hujusmodi dispensatio-³⁸ nes facile concedunt, aut impetrant: tractant *Gloss. in pragm. Sanct. tit. de Collation. verb. pluralitatis. Rebuff. d. loco. Cajetan. in Sum. verb. Beneficium. Manuel. Rodrig. in Sum. 2. part. tract. 7. num. 7. & 8. Less. de just. & jure lib. 2. cap. 34. num. 150. & alii relati per Garciam. d. loco. num. 378.*

39. Certè Duarenus *d. tract. de benefic. lib. 8. cap. 4. in fin.* Beneficiorum cumulationem, sine defectu passim receptam, rem appellat prodigiosam: nec Ipsi minus monstrosi videntur, qui tot personas sustinent in Ecclesia, quam Briareus ille, quem manus habuisse centum dicunt Fabula: aut Gerion, quem trium fuisse corporum nugantur eadē.

TITULUS V.

De Vacatione Beneficiorum ob Promotionem ad Episcopatum.

SUMMARI A.

1. Beneficiato ad Episcopatum promotō vacat ejus Beneficium.
2. Post adeptam possessionem, & consecrationem; aut lapsum trimestres ad illam dati.
3. Cur hoc addis.
4. Quid ergò hic spectandum.
5. Quid si cum promotō ad Episcopatum fuerit dispensatum.
6. Episcoporum Titularium Beneficia non vacant.
7. Quid si Episcopus ab Episcopatu uno transferatur per Papam ad aliud.
8. Non vacat Episcopatus per adeptionem Beneficiorum aliorum.
9. Dispensante Papa concessorum.
10. Qua non indiget Episcopus Titularis.

Corvinus
De Personis
et Benefic. Ecclesiast.

G IV.

32